

Цап А.В., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н.

ДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЩОДО КОРИСТУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНОЮ ДІЛЯНКОЮ В УКРАЇНІ

Договірні зобов'язання, регульовані Цивільним кодексом України і Господарським кодексом України, відносяться до традиційних договорів господарського та цивільного права і завжди займають вагоме місце в законодавстві України, а також у кодифікованих актах і процесах господарювання суб'єктів підприємницької діяльності, в тому числі і деякі громадяни та організації, що мають відповідне майно, тимчасово самі його не використовують. За таких обставин найкращим способом задоволення потреб обох сторін видається укладання договору оренди, який слугує своєрідним засобом взаємодопомоги зацікавлених осіб. За допомогою договору оренди реалізуються як зацікавленість власника щодо отримання доходу з наявних у нього виробничих фондів, так і інтереси орендаря, який, не обтяжуючи себе щоразу придбанням необхідного обладнання у власність, має змогу ефективно використовувати найняте ним майно для здійснення своєї діяльності. Тож договором оренди охоплюється широке коло економічних відносин – від оренди великих виробничих комплексів для їх господарської експлуатації, до побутового прокату предметів домашнього ужитку.

Згідно зі ст. 792 Цивільного кодексу України, за договором оренди земельної ділянки орендодавець зобов'язується передати орендареві земельну ділянку на встановлений договором строк у володіння та користування за плату. Земельна ділянка може передаватись у оренду разом з насадженнями, будівлями, спорудами, водоймами, які знаходяться на ній, або без них. Відносини щодо оренди земельної ділянки регулюються законом [1].

Зазвичай, оренда земельної ділянки регламентується Законом України «Про оренду землі», Земельним кодексом України і в деяких випадках Законом України «Про рослинний світ» і Лісовим кодексом України.

Варто зазначити, що відповідно до ст. 93 Земельного кодексу України, право оренди земельної ділянки – це засноване на договорі строкове платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідною орендареві для провадження підприємницької та іншої діяльності [2]. Також, посилаючись на ст. 13 Закону України «Про оренду землі» договір оренди землі – це договір, за яким орендодавець зобов'язаний за плату

передати орендареві земельну ділянку у володіння і користування на певний строк, а орендар зобов'язаний використовувати земельну ділянку відповідно до умов договору та вимог земельного законодавства [3].

На думку вченої Н. Ільницької, оренда земель – це окрема форма використання земельної ділянки, яка передбачає передачу, що оформлюється нотаріально посвідченим договором, власником (державою, громадянином чи юридичною особою України) земельної ділянки у тимчасове строкове володіння та користування орендаря за плату для здійснення підприємницької чи іншої діяльності з привласненням останнім одержаної продукції і доходів. Слід врахувати, що на момент формулювання цього визначення закон встановлював для договорів оренди землі нотаріальну форму, але зараз таке правило в законодавстві України відсутнє [4, с. 238].

Відносини щодо оренди земельної ділянки є окремим різновидом, що обумовлене особливостями предмета цього договору – земельною ділянкою. Земельна ділянка – це частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, з визначеним щодо неї правами. На ділянці можуть знаходитися й інші об'єкти, наприклад насадження будівлі, водойми. Особливостей даний договір має чимало. Одною з них є те, що до договору оренди земельної ділянки докладається план-схема ділянки і кадастровий план з відображенням обмежень і сервітутів щодо неї.

Оренда, як особлива форма реалізації права власності та господарського використання землі, як основний засіб виробництва в сільському господарстві займає важливе місце у системі економічних категорій і земельних відносин. В економічно-правовому розумінні оренда – це оформлений договором майнового найму, згідно з яким одна сторона – орендодавець надає іншій стороні – орендареві майно, засоби виробництва, землю у тимчасове користування за домовленістю в договорі оренди – плату. Оренда землі – це засноване на договорі строкове, платне володіння і користування земельною ділянкою, необхідне орендареві для здійснення підприємницької та іншої діяльності.

Таким чином, орендні відносини щодо користування земельної ділянки мають виключно договірний характер і не можуть виникати на підставі планових завдань або інших адміністративно-управлінських актів, тому в силу якого орендодавець зобов'язується надати орендарю певне майно у тимчасове володіння та користування або в тимчасове користування, а орендар зобов'язаний сплачувати за це орендодавцю орендну плату. При цьому плоди, продукція і доходи, які отримував орендар в результаті використання орендованого майна, відповідно з договором, є його власністю. Особливостями є те, що здача земельної ділянки в оренду не спричиняє передачу права власності на цю землю.

Воно надається іншим особам у тимчасове і оплатне користування. Документом, який регламентує відносини оренди, є договір оренди, який укладається в письмовій формі на засадах добровільності і рівноправності сторін.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435–IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення 10.04.2021).
2. Земельний кодекс України від 21.10.2001 № 2768–III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення 10.04.2021).
3. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 № 161–XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text> (дата звернення 10.04.2021).
4. Мірошниченко А.М. Земельне право України: підруч. 2-ге вид., допов. і перероб. Київ: Алерта; ЦУЛ, 2011. 678 с.

УДК 347.82(043.2)

Чайка К.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Поліщук І.В., старший викладач

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПОВІТРЯНОГО ПРАВА У НАЦІОНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

В сучасних умовах глобалізації та лібералізації міжнародних відносин виникає правове поле, в якому взаємодіють між собою та тісно переплітаються норми міжнародного повітряного права, національного повітряного права та міжнародного приватного права. Однією з форм вираження норм міжнародного права є міжнародні договори, на основі яких виникає спеціальний міжнародно-правовий режим повітряного простору, який потребує імплементаційного процесу для регулювання діяльності на ринку міжнародних повітряних сполучень. Саме від ефективності застосування даного процесу залежить функціонування правових механізмів, які забезпечують дотримання принципів та норм, які визначають порядки міжнародних повітряних сполучень та перевезень.

Імплементація норм міжнародного права в національне законодавство розуміється як складний процес, що являє собою цілеспрямовану організаційно-правову діяльність держав, яка здійснюється індивідуально, колективно або в рамках міжнародних організацій з метою своєчасної, всебічної і повної реалізації прийнятих ними, відповідно до міжнародного права, зобов'язань [1, с. 62]. Щодо сутності імплементації, то вона полягає в фактичній реалізації міжнародно-правових зобов'язань шляхом